

Interdisciplinarnе stručne podloge za PP DNŽ (Marina Orebić, Barbara Savin)

Hrvatska komora arhitekata

INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ

DANI ARHITEKATA

2021

Prostorna agenda

Kultura omogućava i potiče ekonomsku, društvenu i ekološku održivost. Ona oblikuje naš identitet i definira naše nasljeđe. Prema tome, kultura se mora postaviti u središte razvoja politika i mora se naglasiti njezin doprinos težnji za općim dobrom. Nema demokratskog, mirnog i održivog razvoja bez kulture u njegovom središtu.

Deklaracija u Davosu 2018. Konferencija ministara kulture 20. – 21. siječnja 2018., Davos, Švicarska

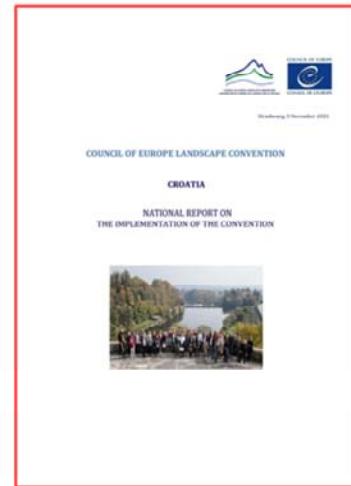
Kultura omogućava i potiče ekonomsku, društvenu i ekološku održivost. Ona oblikuje naš identitet i definira naše nasljeđe. Prema tome, kultura se mora postaviti u središte razvoja politika i mora se naglasiti njezin doprinos težnji za općim dobrom. Nema demokratskog, mirnog i održivog razvoja bez kulture u njegovom središtu.

**Deklaracija u Davosu 2018. Konferencija ministara kulture 20. – 21. siječnja 2018.,
Davos, Švicarska**

KONVENCIJA O EUROPSKIM KRAJOBRAZIMA

Operativno, konvencija prepostavlja obvezu:

- ugrađivanja krajolika u politike regionalnog i urbanističkog planiranja
- osmišljavanje posebnih politika krajolika i istovremeno sustavno uključivanje dimenzije krajolika u sve resorne politike
- prelazak s politike koja štiti samo svojstva i dijelove prostora priznate kao iznimno vrijedne na politiku koja će štititi kvalitetu svih mesta života, bila ona iznimna, uobičajena ili narušena
- uspostavljanje postupaka sudjelovanja javnosti, lokalnih i regionalnih uprava te zainteresiranih građana

Konvencija o europskim krajobrazima iz 2000. promiče zaštitu, upravljanje i planiranje europskim krajobrazima te u potpunosti obuhvaća okolišnu, kulturnu, društvenu i gospodarsku dimenziju krajobraza na cjelovit i integriran način.

Krajolik koji se ovom konvencijom definira kao „*područje, kako ga doživljavaju ljudi, čiji karakter je rezultat akcije i interakcije prirodnih i/ili ljudskih čimbenika*“... važan je dio kvalitete života ljudi a odnosi se na ukupni teritorij kao cjelinu čiji se sastavni dijelovi promatraju simultano u njihovom međuodnosu.

Krajolik je sve, nema ograničenja između antropogenih i prirodnih elemenata a izgrađena područja se promatraju u kontekstu šireg prostora ukupnog krajolika uvažavajući sve međuodnose.

U tom smislu ova konvencija je izuzetno važna za planiranje općenito a iznimno je važna za planiranje, zaštitu i upravljanje u povijesnim urbanim krajolicima (HUL) *Historic urban landscapes* kao novi i jedini mogući pristup za zaštitu cjeline u suvremenoj konzervatorskoj praksi.

Operativno, konvencija prepostavlja obvezu:
ugrađivanja krajolika u politike regionalnog i urbanističkog planiranja
osmišljavanje posebnih politika krajolika i istovremeno sustavno uključivanje
dimenzije krajolika u sve resorne politike
prelazak s politike koja štiti samo svojstva i dijelove prostora priznate kao iznimno
vrijedne na politiku koja će štititi kvalitetu svih mesta života, bila ona iznimna,
uobičajena ili narušena ;
uspostavljanje postupaka participacije u identifikaciji krajobraznih karakteristika i
planiranju

USTAV RH

“More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu.”

- 2000. RH je potpisala Konvenciju
- 2002. objavila Zakon o potvrđivanju konvencije o europskim krajobrazima (NN 12/02.)
- 2012. je Vlada RH usvojila dokument Arhitektonske politike RH 2013. – 2020. ApolitikA
- 2017. Sabor je usvojio Strategiju prostornog razvoja RH (NN 106/17.)
- 2018. na Konferenciji ministara kulture usvojena je Deklaracija iz Davosa i koncept BAUKULTUR....

2000. RH je Konvenciju potpisala

2002. objavila Zakon o potvrđivanju konvencije o europskim krajobrazima

2012. je Vlada RH usvojila dokument Arhitektonske politike RH 2013. – 2020.

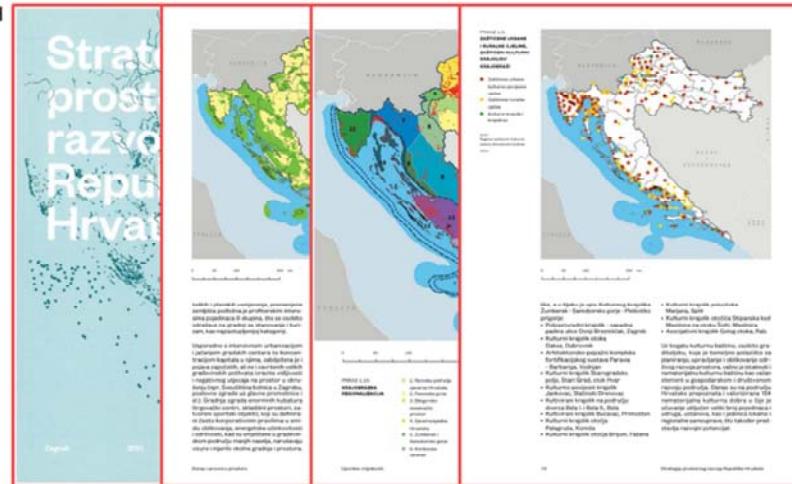
ApolitikA, a

2017. Sabor je usvojio Strategiju prostornog razvoja RH (NN 106/17.)

2018. na Konferenciji ministara kulture usvojena je Deklaracija iz Davosa i koncept BAUKULTUR....

Arhitektonske politike su usko vezane za temu krajolika a poseban naglasak daju na održivi razvoj izgrađenog okoliša i kvalitetno prostorno planiranje, koji maksimalno respektirajući nacionalnu graditeljsku baštinu i prirodne krajobrave, integriranim pristupom potiče kreiranje kvalitetne izgradnje suvremenog arhitektonskog izričaja.

STRATEGIJA PROSTORNOG RAZVOJA RH

Strategija prostornog razvoja RH iz 2017. integrira sve navedeno i postavlja na pravo mjesto planiranje ukupnih krajolika i potrebu implementacije konvencija, politika i deklaracija u prostorne planove.

Međutim izrada Krajobraznog Atlasa RH još nije ni započela a za regionalnu/županijsku i lokalnu razinu nisu izrađene smjernice za izradu detaljnije karakterizacije pa tako nisu omogućene osnovne prepostavke za uključivanje krajolika u prostorno planske procese te je posljedično i onemogućena njegova zaštita i održivo upravljanje.

Napominjemo da kad govorimo o krajoliku ustvari govorimo o svim našim hrvatskim povijesnim cjelinama, gradovima i naseljima, čimbenicima našeg identiteta, najbrojnijoj i najvrijednijoj baštini koju imamo uopće, koja kao evidentirana kulturna baština nema nikakvu zakonsku (kao kulturno dobro) ali ni plansku zaštitu (temeljem zakona o prostornom uređenju).

u razdoblju od 1997.-2013. izrađena prva generacija prostornih planova ...

- planiranje putem građevinskih područja doprinijelo je pogrešnom poimanju urbaniteta naseljskih struktura.
- u zakonu velika pažnja posvećena neizgrađenim dijelovima građevinskih područja i prostorima nelegalne gradnje te izgradnji izvan građevinskih područja dok su izgrađeni dijelovi naselja zanemareni.
- zakon ne prepoznaje povjesne cjeline naselja nego ih se tretira kao izgrađene dijelove građevinskih područja za koje nije potrebno izrađivati planove užih područja.
- centralna naselja JLS kao ni povjesne urbane i ruralne cjeline ili njihovi dijelovi su podkapacitirani i infrastrukturno neuređeni i ne mogu se temeljem zakona detaljnije planirati tj. onemogućeno je kvalitetno planiranje zbog ukidanja detaljnijih planova
- podloge za prostorne planove u smislu studija povjesnih ili urbanih cjelina i ostalih prostora kulturno povjesnih vrijednosti ili krajobraznih podloga nisu izrađene jer nisu bile obvezne po zakonu
- krajolik nije aktivno uključen u procese planiranja osim u rijetkim slučajevima (SPUO, HIA)
- koncept krajolika prema Evropskoj konvenciji u smislu cjelokupnog teritorija i njegovo uključivanje u sve resorne politike uz interdisciplinaran diskurs nije zaživio
- koncept baukultura kao i koncept krajolik teško je provediv bez značajnih izmjena zakonske regulative

... vrijeme je za novu generaciju planova

U razdoblju od 1997.-2013. u RH je izrađena prva generacija prostornih planova temeljena na Strategiji prostornog razvoja RH te Programu prostornog uređenja RH. Ova prva generacija planova poslužila je da cijeli prostor Države dobije provedbenu regulativu.

Međutim postoje brojni problemi.

Planiranje putem građevinskih područja doprinijelo je pogrešnom poimanju urbaniteta naseljskih struktura.

U zakonu velika pažnja posvećena neizgrađenim dijelovima građevinskih područja i prostorima nelegalne gradnje te izgradnji izvan građevinskih područja dok su izgrađeni dijelovi naselja zanemareni.

Zakon ne prepoznaje povjesne cjeline naselja nego ih se tretira kao izgrađene dijelove građevinskih područja za koje nije potrebno izrađivati planove užih područja.

Centralna naselja JLS kao ni povjesne urbane i ruralne cjeline ili njihovi dijelovi su podkapacitirani i infrastrukturno neuređeni i ne mogu se temeljem zakona detaljnije planirati tj. onemogućeno je kvalitetno planiranje zbog ukidanja detaljnijih planova Podloge za prostorne planove u smislu studija povjesnih ili urbanih cjelina i ostalih

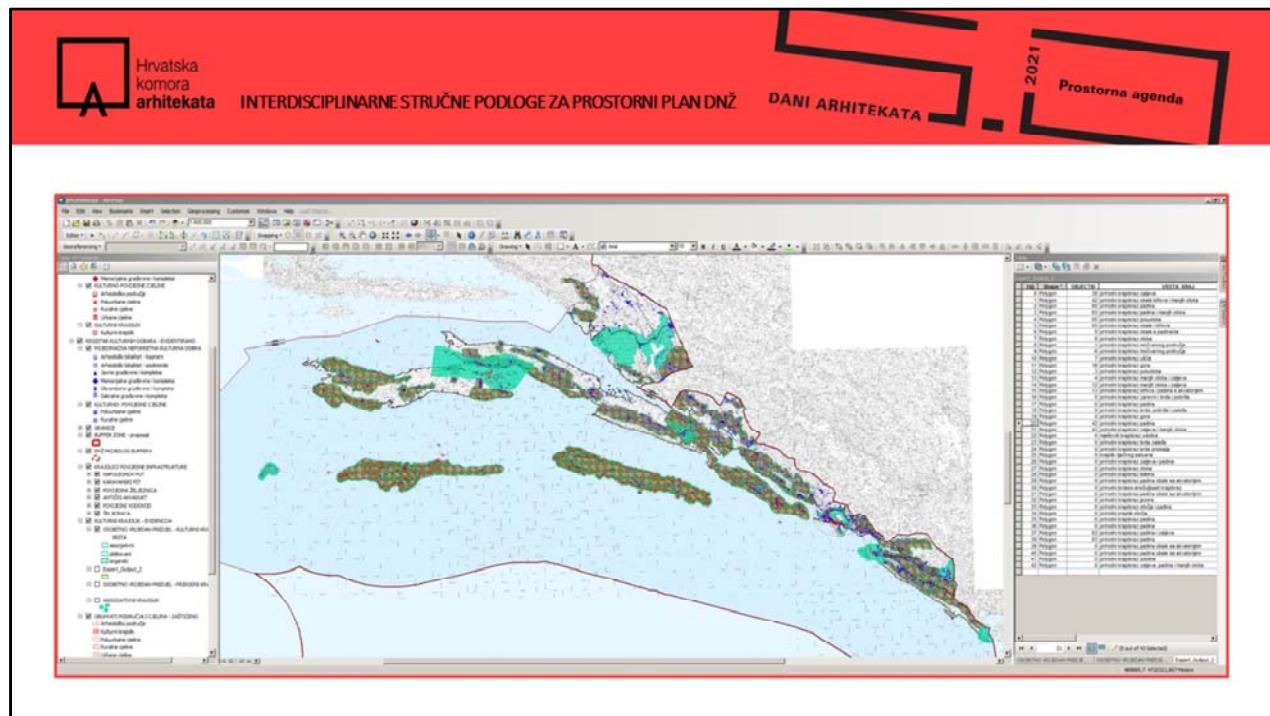
prostora kulturno povijesnih vrijednosti ili krajobraznih podloga nisu izrađene jer nisu bile obvezne po zakonu

Krajolik nije aktivno uključen u procese planiranja osim u rijetkim slučajevima (SPUO, HIA)

Koncept krajolika prema Europskoj konvenciji u smislu cjelokupnog teritorija i njegovo uključivanje u sve resorne politike uz interdisciplinaran diskurs nije zaživio

Koncept Baukultur kao i koncept krajolik teško je provediv bez značajnih izmjena zakonske regulative

Vrijeme je za novu generaciju planova ali i izmjenu zakonske regulative koja uključuje ove koncepte.

Zanimanje Zavoda DNŽ za problematiku zaštite krajolika i izradu interdisciplinarnih stručnih podloga, kao pripreme za izradu prostornih planova proizašlo je iz potrebe izdavanja mišljenja sukladno Zakonu o prostornom uređenju.

U Prostornom planu utvrđen osobito vrijedan krajolik ili područje osjetljivo zbog blizine zaštićenog kulturnog dobra, iako formalno prisutan u planu nema nikakvu stvarnu zaštitu, a ni propisane adekvatne uvjete zaštite.

Vrijedni povijesni prirodni i ruralni krajolici, urbane i ruralne cjeline koje, s obzirom da nisu nikad istražene i valorizirane, nisu adekvatno zaštićene planom, a u stvarnosti nestaju iz naših krajolika .

U tom smislu nije bilo moguće ni dati utemeljeno mišljenje a ni propisati relevantne uvjete za "razvojne projekte", a naknadna pravna tumačenja zakona ukazala su na nemoć prostornog plana kada je u pitanju zaštita bez uporišta u zakonu.

Hrvatska
komora
arhitekata

INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ

DANI ARHITEKATA

2021

Prostorna agenda

ugroženi su vrijedni povijesni prirodni i ruralni krajolici, te urbane i ruralne cjeline koje, s obzirom da nisu nikad istražene i valorizirane, nisu adekvatno zaštićene, a u planovima im se gubi svaki trag

Dugogodišnjim radom u Zavodu, kroz izradu prostornih planova i izdavanje mišljenja, uočena je nemogućnost očuvanja mnogih aspekata prostora kojeg smo baštinili.

Sva evidentirana kulturna dobra koja su sastavni dio prostora i čine naš identitet, naš okoliš i krajolik se ne štite ni na državnoj ni na lokalnoj razini.

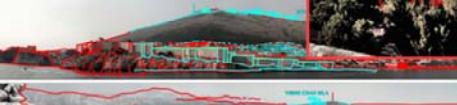
Razlog tomu nije manjkavost Strategije (koja ispravno tumači sve sastavnice okoliša i krajobraza) nego Zakona o prostornom uređenju i u svezi s njim Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, kao i sustava prostornog planiranja općenito.

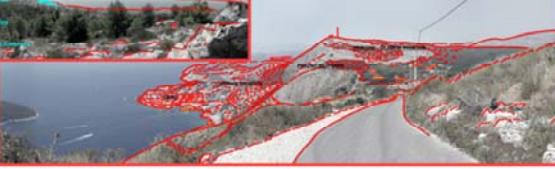

Hrvatska komora arhitekata
INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ
DANI ARHITEKATA
2021
Prostorna agenda

STUDIJA VIZUALNIH UTJECAJA

REGULIRANJE UZGOJNOSTI PREDUGAČKE

REGULIRANJE PREDUGAČKE

REGULIRANJE KROVNUŠA

PROJEKT ZA VIZUALNE STUDIJE

Pokazalo se da su Prostorni planovi preopćeniti, plošni, jednodimenzionalni. Prilikom izrade mišljenja nedostajali su pravi argumenti, za utvrditi nedvojbeno da neke odredbe upisane u Planu, imaju i smisla.

Bilo je potrebno argumentirati Mišljenja pa je Zavod pripremao i sam izrađivao neke analize, a potom i naručivao pojedine studije ...

Hrvatska komora arhitekata

INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ

DANI ARHITEKATA

2021

Prostorna agenda

Baština – Pokretač razvoja

Zajedničke prekogranične aktivnosti u primjeni novih metodologija na zaštiti i upravljanju prirodnom i kulturnom baštinom na području Dubrovnika i Boke Kotorske

Studija 1: Komparativna analiza zakonskog okvira na području upravljanja prirodnog i kulturnog krajolika Hrvatske i slijedeća porukama dr.sc. Biserka Bilulić-Dumbović

Studija 2: Provjeda partijsko-pacijenskog procesa na području Dubrovnika, Sociološka studija – istraživošću i analizu slijedećih poruka dr.sc. Anka Miličić

Studija 3: Analiza katastra Dubrovnika 19. stoljeća i identificiranje kulturnih spomenika i vlastitih podataka dr.sci. Sanja Bubal

Studija 4: Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog baštinskog područja Dubrovnika te izradba podataka dr.sci. Josip Belamaric

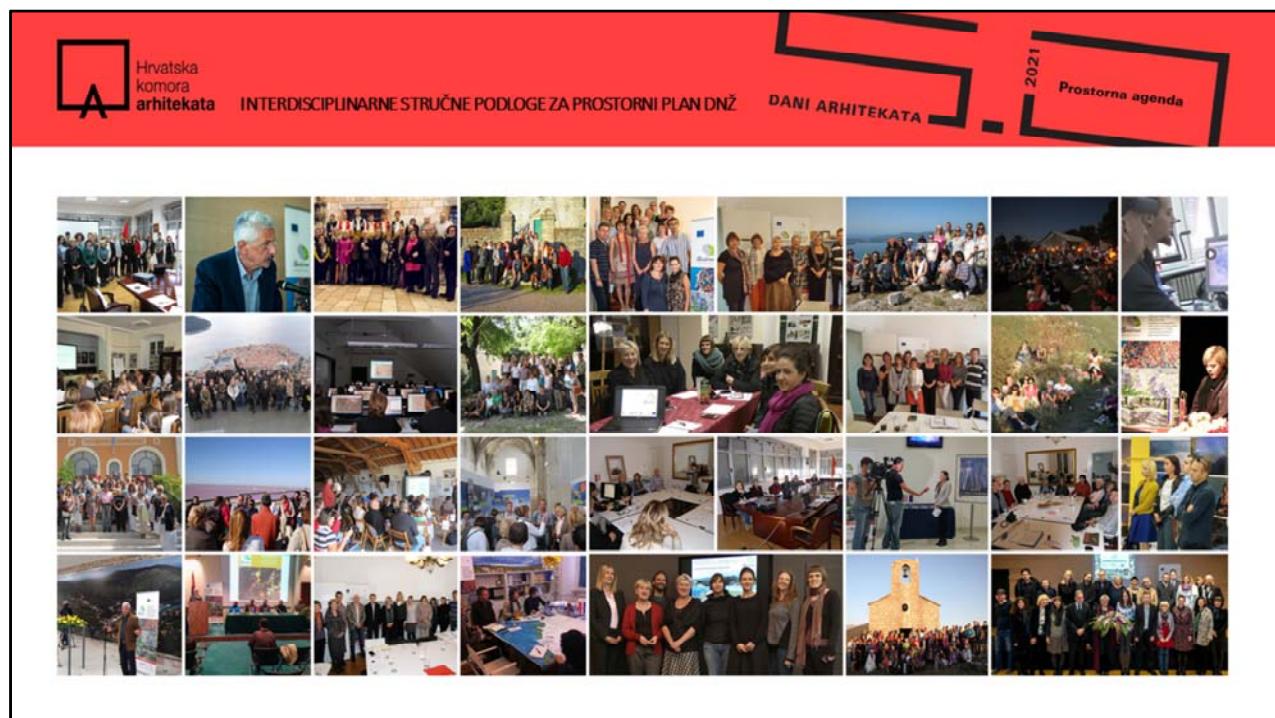
Studija 5: Utečaj aranžiranje autentičnog kulturnog i prirodnog baštinskog područja Grada Dubrovnika na kulturni i ekonomski razvoj i uspostavljanje brand identiteta te na uspješnost turističke destinacije. dr.sc. Ivo Kunec

Studija 6: Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog baštinskog područja Dubrovnika – krajolika prirodnog i kulturnog baštinskog područja Dubrovnika i konzervacijski aspekt dr.sci. Aleš Milakar

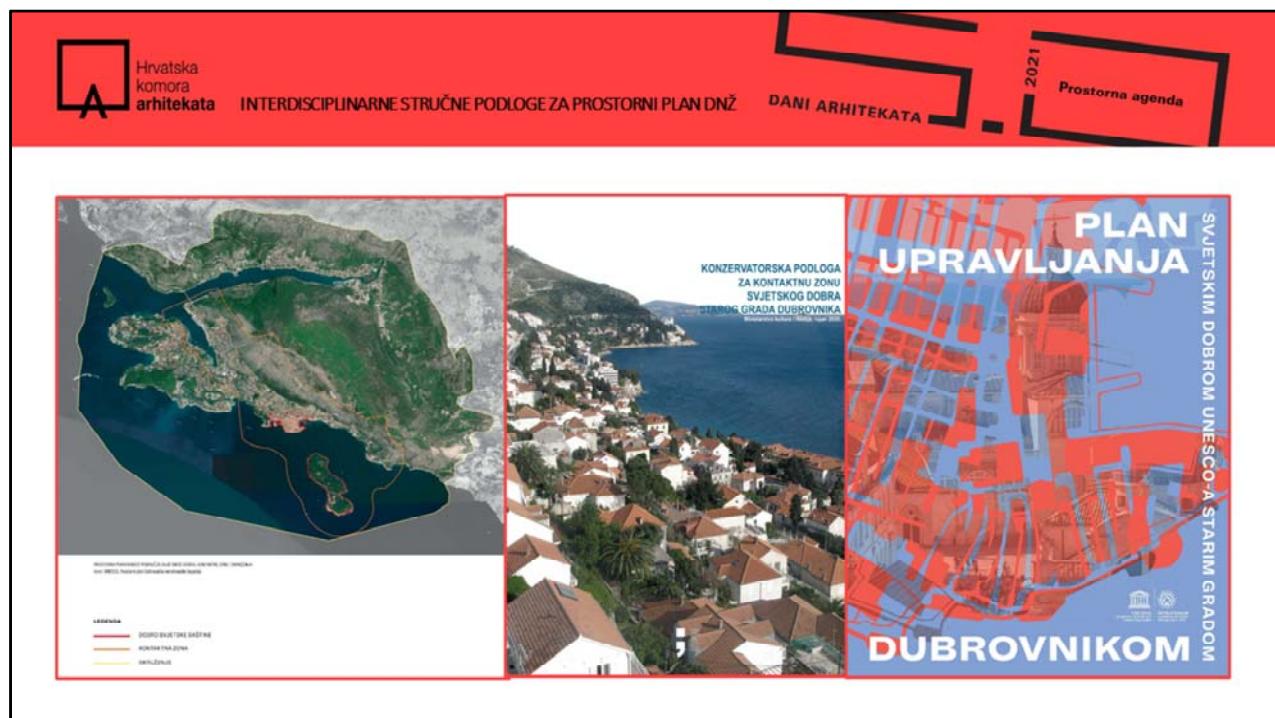
Studija 7: Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog baštinskog područja Dubrovnika – konservacijski aspekt m.sci. Gojko Berlengi

Studija 8: Identifikacija i valorizacija prirodnog i kulturnog baštinskog područja Dubrovnika – konservacijski aspekt m.sci. Katri Lutizin

EU projekt „Baština pokretač razvoja“ - Zajedničke prekogranične aktivnosti u primjeni novih metodologija na zaštiti i upravljanju prirodnom i kulturnom baštinom na području Dubrovnika i Boke Kotorske koji je pokrenuo Zavod pokazao se kao pravi način kako utvrditi nove metodologije, istražiti prostor i financirati studije. Okupljen je interdisciplinarni tim, uz uvjet korištenja GIS alata, izrađene su zajednički razvijene studije, utvrđene smjernice za unapređenje zakonskog okvira, ekonomsku valorizaciju i efikasniju zaštitu i upravljanje kulturnim i prirodnim resursima u prekograničnom području. U timovima su sudjelovali arhitekti, urbanisti, konzervatori, povjesničari umjetnosti, sociolozi, pravnici, ekonomisti, krajobrazni arhitekti.

Kroz projekt održane su radionice, međunarodni simpozij, predavanja, kampanja, studijsko putovanje, izrađena brošura,

Kroz projekt smo saznali da je konzervatorska praksa u očuvanju lokaliteta svjetske baštine otišla naprijed, saznali smo s kakvim se izazovima suočavaju drugi zaštićeni lokaliteti svjetske baštine; istražili smo problematiku Dubrovnika, što je to OUV (outstanding universal value), što buffer zona, što setting, što HIA itd

Izrađena je povijest Dubrovačke republike za potrebe izrade okvira HIA-e, analiziran je zakonodavni okvir, izrađena sociološka, gospodarska i baštinska studija. Naručene su arhivske karte i upisnici te izrađena integralna studija *Identifikacija i valorizacija krajolika područja Dubrovnika* koja je sveobuhvatno sagledala prostor i utvrdila urbani krajolik Dubrovnika tzv setting koji doprinosi vrijednosti osnovnog zaštićenog područja te dala prve naznake metodologije.

Važno polazište za izradu IDPPDNŽ bio je pokušaj rasterećenja samog Dubrovnika i stvaranje privlačnosti njegove povijesne okolice, ostalog dijela Županije kao dijela povijesnog Dubrovnika, kojeg također treba pažljivo planirati i osvijestiti mogućnost udobnog življenja i od lokalne tradicijske baštine, kao što stanovnici Dubrovnika žive od povijesne jezgre Dubrovnika, lokaliteta svjetske baštine.

Većina stanovništva DNŽ je smještena u naseljima uz obalu, što je na neki način sačuvalo ruralne cjeline i ruralni krajolik u zaobalju od većih devastacija.

Međutim danas su svi vrijedni povijesni urbani krajobrazi izloženi velikim promjenama, te osim same svjetske baštine Dubrovnika također su ugrožena naselja ambijentalnog karaktera, zaseoci i sklopovi tradicijskih naselja, kako na obali tako i uz škrta polja u unutrašnjosti teritorija, a opasnost im prijeti upravo od samih prostornih planova koji su generički i koji ne sagledavaju specifičnosti pojedinih regija.

IZMJENE I DOPUNE PPDNŽ

1. Identifikacija i valorizacija prirodnih i kulturnih krajolika na pilot području Grada Dubrovnika, 2015.
2. Sažeti pregled povijesti područja DNŽ, 2015./2017.
3. Registri kulturnih dobara, 2017.
4. Obilježja područja sa stanovišta zaštite prirode s prijedlogom mjera zaštite za potrebe IDPPDNŽ, 2009./2014.
5. Kartografske analize, 2016.
6. Krajobrazna studija DNŽ – Tipološka klasifikacija krajobraza, 2016. i
7. Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika DNŽ, 2016.

**SLUŽBENI GLASNIK
DUBROVACKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE**

Bris 4. spomen učil. Dubrovnik, 14. svibnja 2014. godine
izdaje i unosi učilište u počinjenju poslova

DUBROVACKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA

SLUŽBENI GLASNIK DUBROVACKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Bris 4. izmjena i dopuna Brisanja 14. svibnja 2014. godine
izdaje i unosi učilište u počinjenju poslova

POPIŠ SEKTORSKIH STRATEGIJA, PLANNOVA, STUDIJA I DRUGIH DOKUMENTA PROPISANIH POSEBNIM ZAKONIMA

Članak 7.

Za potrebe izrade izmjena i dopuna Plana koristiće se strategije, programi, planovi i drugi dokumenti državnog razine, te strategije, planovi, studije izradioane na županijskoj razini:

- Razvojni strateški Dubrovačko-neretvanski županiji,
- Strategija razvoja teritorija Dubrovačko-neretvanske županije,
- Plan korištenja obnovljivih izvora energije na području Dubrovačko-neretvanske županije,
- Vodoprovodski plan Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studije zaštite vode Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studije i detaljni projekti opskrbe plinom Županije,
- Studije izradioane kroz EU projekt prekogranične suradnje Biokovo-pokret o razvoju,

Članak 8.

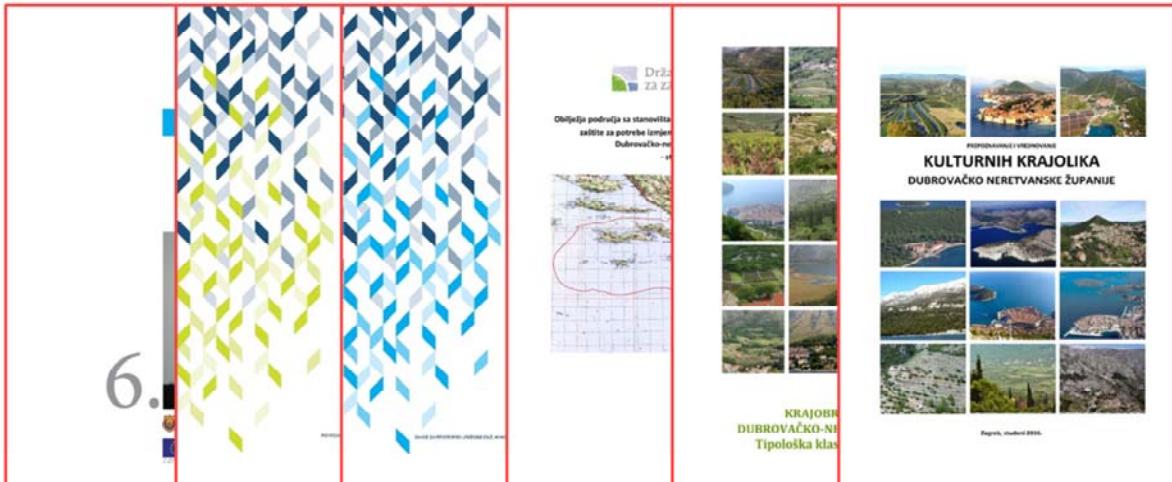
Za potrebe izrade izmjena i dopuna Plana potrebno je izraditi sljedeće stručne podlage:

- Analiza provedbe važećeg plana s posebnim osvrtom na korištenje područja ograničenja te uočeni konflikti i resursi,
- Krajobrazna studija Dubrovačko-neretvanske županije,
- Prostorno-prometna studija, revizija prometnog rješenja Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studije opravdanosti upozajmicko-turističkih zona ustanova na području Županije,
- Studija pogodnosti za smještaj zona marikultura i akvakultura u Županiji.

Odluka o izradi IDPPDNŽ donesena je 2014. i u njoj je unesena obveza implementacije rezultata EU projekta kao jedne od stručnih podloga. Također trebalo je napraviti i krajobraznu osnovu, pa je naručeno niz studija, s obzirom da nije postojala metodologija izrade krajobrazne osnove kao jedinstvene studije.

Naime postojeće metodologije izrade krajoličnih studija su većinom manjkave jer ih ne rade interdisciplinarni timovi, krajolik se ne promatra kao ukupni teritorij koji uključuje naselja tj. urbanu i ruralnu graditeljsku baštinu i ostale elemente prostora a kulturni dio krajolika nije na adekvatan način valoriziran.

Dakle pored ostalih sektorskih studija i strategija koje su već bile izrađene za razinu županije, izrađene su i slijedeće studije koje čine krajobraznu osnovu DNŽ:

Identifikacija i valorizacija prirodnih i kulturnih krajolika na pilot području Grada Dubrovnika kao detaljna konzervatorsko-krajobrazna studija u kojoj je primjenjena nova metodologija

Sažeti pregled povijesti područja DNŽ

Registar svih kulturnih dobara,

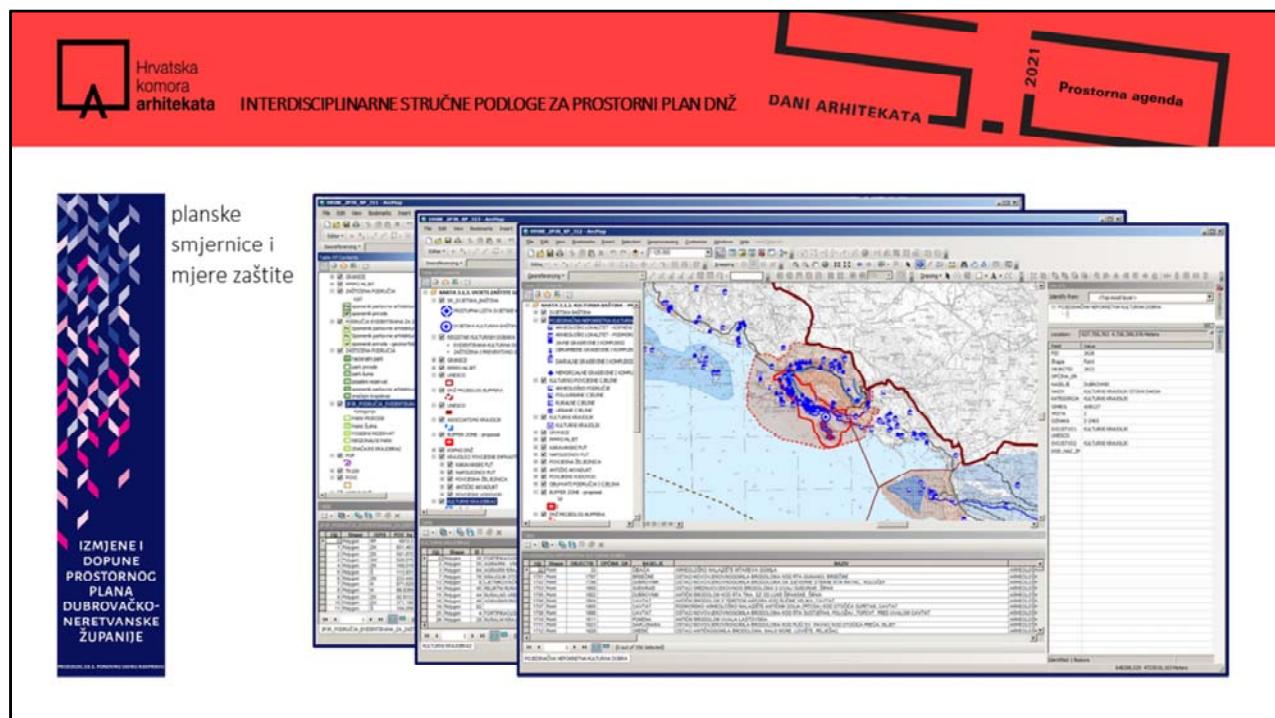
Studija Obilježja područja sa stanovišta zaštite prirode s prijedlogom mjera zaštite.

Krajobrazna studija DNŽ – Tipološka klasifikacija krajobraza koja donosi

inventarizaciju, vrednovanje i smjernice za zaštitu, planiranje i upravljanje krajobrazima

Prepoznavanje i vrjednovanje kulturnih krajolika DNŽ, podloga za zaštitu, koja sadržava metodološki okvir i kriterije za identifikaciju i vrednovanje kulturnih krajolika

Napominjemo da su navedene studije samo neke od potrebnih podloga za stvarnu karakterizaciju krajobraza prilagođene ovoj razini planiranja ali i pokušaj da se utvrdi metodologija planiranja kojem je ishodište krajolik.

Temeljem gore navedenih studija PPDNŽ - Plan je utvrdio setting tj urbani krajolik Dubrovnika, Stona i Korčule, dao prijedlog buffer zona te ucrtao core zonu zaštite svjetske baštine Dubrovnika i lokaliteta sv. Barbara kao i prijedloge za upis u registrar svjetske baštine Stona i Korčule.

Plan je utvrdio vrijedne krajobraze, dao mjere zaštite pojedinih vrsta krajobraza te propisao obvezu izrade detaljnijih krajobrazno/konzervatorsko/urbanističkih studija za određene krajolike za sve dijelove Županije.

Međutim prilikom ishođenja suglasnosti na plan, sve obveze morale su se ublažiti u preporuke čime su odredbe postale neobvezne.

Još jedanput se potvrdila teza da prostorni plan nema snagu pod zakonskog akta u provedbi ... što se direktno odnosi na nepostojanja uporišta u sektorskom zakonu tj zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, pa ni zakon o prostornom uređenju to nije mogao potvrditi.

PPDNŽ je donesen s preporukama, koje uglavnom samo mi uvažavamo...

Hrvatska
komora
arhitekata

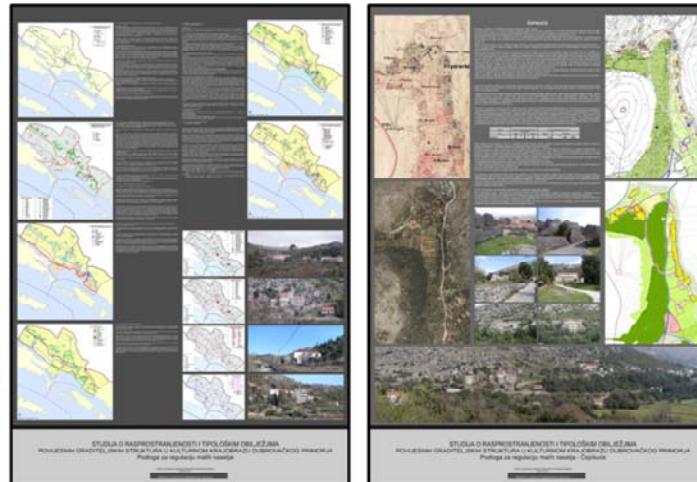
INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ

DANI ARHITEKATA

2021

Prostorna agenda

Studija rasprostranjenosti i
tipološkim obilježjima povijesnih
graditeljskih struktura u
kulturnom krajobrazu
Dubrovačkog primorja, Podloga
za regulaciju malih naselja -
Čepikuće

Nismo se obeshrabrili nego smo dalje nastavili s izradom studija. Pojedine JLS nemaju sredstava za financiranje studija propisanih PPDNŽ, a s druge strane prostor JLS je samo dio širih regija pa nije uputno da se za tako male dijelove prostora izrađuju studije..

Opet smo našli priliku u EU projektima nastaviti proučavati problematiku kulturnih krajolika i tradicijskih cjelina unutar njih na razini regija izrađujući detaljnije konzervatorsko-krajolično-urbanističke studije.

Brojna tradicijska naselja i dijelovi naselja razaznaju se u topografskim podlogama prostornih-planova, no sačuvala su svoju cjelovitost i autentičnost pa njihova revitalizacija predstavlja izazov za lokalne zajednice.

U Hrvatskoj ne postoji zakonski okvir za očuvanje krajolika ni tradicijskih naselja ambijentalne vrijednosti. Kao što smo već rekli, Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara odnosi se na zaštićenu baštinu, dok se zaštita evidentirane baštine samo načelno provodi kroz prostorne planove.

Shvatili smo da se moramo orijentirati na izradu posebnih provedbenih odredbi za područja koja se kroz studije identificiraju i valoriziraju kao ambijentalna, tradicijska, baštinska i slično....

Hrvatska komora arhitekata

INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ

DANI ARHITEKATA

2021

Prostorna agenda

Interreg Mediterranean CO-EVOLVE

podizanje svijesti, analiza i promicanje suradnje različitih ljudskih aktivnosti i prirodnih sustava u obalnim područjima s visokom stopom turizma i/ili visokim turističkim potencijalom, koji se suočavaju s učincima klimatskih promjena

APE Zagreb, 2019

B

C

PRILOG 2

Arhitektonski snimak pilot područja (Malo Vidošće)

PRILOG

Katalog ruralnih naselja i zaselaka doline Neretve

Bazirano na preporukama iz PPŽ, o potrebi izrade krajobrazno-konzervatorskih podloga sa smjernicama za ugradnju u prostorne planove, u suradnji s DUNEA-om koja je baš u tom trenutku imala sredstva za izradu studije kojom se kapitalizira projekt CO_EVOLVE započeli smo novi ciklus studija.

Kroz CO_EVOLVE projekt trebalo se zaštiti obalno područje Neretve, pa se javila ideja da se ništa ne planira na obalnom području, nego da se prouči zaobalje Neretve na kojem području je smješten velik broj zapuštenih ruralnih cjelina, ali na kojim su uredno bila planirana velika građevinska područja.

Osmišljen je elaborat koji analizira cijelo područje Neretve i pokriva 7 JLS, donosi katalog naselja, daje smjernice za njihovu obnovu, revitalizaciju te senzibilizira stanovništvo na vrijednost i potrebu pažljivog planiranja u ovom karakterističnom krajoliku ...

Nakon što je elaborat uspješno završen od strane tvrtke APE i kolege Nikše Božića, na završnoj konferenciji Župan ga je podijelio svim načelnicima i gradonačelnicima u Neretvi i oni su na taj način pristali da se smjernice iz elaborata ugrade u njihove prostorne planove.

Dalje je na Zavodu ostalo da s izrađivačima pojedinih planova, negdje u većoj, a negdje u manjoj mjeri ugrade smjernice – odnosno preporuke....pa su tijekom 2020. Smjernice iz Studije implementirane u 6 prostornih planova uređenja koji su bili u izradi. ...

Rezultat studije bio je i Priručnik namijenjen unapređenju kulture građenja kako bi se doprinijelo razumijevanju lokalnih vrijednosti i identitetskih posebnosti

Sada je u tijeku drugi EU projekt WINTER MED koji provodi RA DUNEA. Radi se o produženju sezone turizma na mediteranskim otocima. Odabrani su Korčula i Mljet. Novi klasteri, nova područja, nova situacija ovaj put potpuna drugačija nego u Neretvi.

Na Korčuli imamo manji broj većih naselja, koja unutar sebe imaju svoju povjesnu jezgru koja nije zakonom zaštićena ali ima ambijentalne tradicijske vrijednosti (karakteristična tipologija stanovanja kojoj prijeti devastacija)...

Mljet je opet drugačiji tu se radi o propadanju naselja koja su unutar kopna otoka i kojima je fizionomija potpuno očuvana, s obzirom da se život preselio na obalu.

U okviru ovog projekta razrađujemo metodologiju izrade konzervatorsko-urbanističkog plana povjesnog naselja za odabrana pilot naselja.

Hrvatska komora arhitekata

INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ

DANI ARHITEKATA

2021

Prostorna agenda

kako bi se izbjegla opasnost da manje prostorne zajednice budu apsorbirane u neprepoznatljive urbane cjeline, nužno je arhitektonskim politikama promovirati njihovu lokalnu osobitost i specifičan karakter

ApolitikA

ARHITEKTONSKIE POLITIKE HRVATSKE 2017 – 2030
NACIONALNE SJAJEDNICE ZA KULTURU I VRSNOŠĆI OSREDJUJA
IZVJEŠĆE O PROVEDBI

[lok-ap]
smjernice za provedbu arhitektonskih politika lokalnih zajednica

OTKLJUČANMO ZAKLJUČANO
za. listopada god. g.

U planu nam je izraditi slične studije za sve regije – klastere Županije i to Pelješac, Dubrovačko Primorje – Dubrovnik - Župu dubrovačku - Konavle i Lastovo koju bi bilo dobro izraditi jedinstveno jer se radi o području bivše dubrovačke republike.

Kada budu izrađene sve studije želja nam je da se na razini Županije, a potom i lokalnih uprava doneće politički akt regionalne i lokalne apolitike. Time bi ova misija bila dovršena, a županija i JLS senzibilizirani na vrijednost ukupnih krajolika potrebu očuvanja regionalnih karakteristika krajolika, mogućnost valorizacije tradicijske baštine u gospodarstvu, pojmove kao što su kultura i vrsnoća građenja.

Hrvatska
komora
arhitekata

INTERDISCIPLINARNE STRUČNE PODLOGE ZA PROSTORNI PLAN DNŽ

DANI ARHITEKATA

2021

Prostorna agenda

Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske Županije